

Vertaisryhmän merkitys lasten liikuttajana päivähoitossa

Satu Lehto
Helsingin Yliopisto
23.5.2012
Järvenpääntalo

Aikaisempia tutkimuksia

- **Ystävyysuhteet**

(Efrat, 2009; Fitzgerald, Fitzgerald and Aherne, 2012)

- Tärkeä rooli lasten fyysisessä aktiivisuudesta puhuttaessa
- Tutkimuksia pääasiassa kouluympäristöstä

- **Ystävyysuhteet päiväkotiympäristössä**

- Sosiaaliset faktorit on liitetty fyysiseen aktiivisuustasoon 2-3 -vuotiailla (Cardon et al., 2011 ; Gubbels et al. 2011) ja 3 – 5 -vuotiailla lapsilla (Brown et al., 2009)
- 3-5 -vuotiaiden aktiivisuustaso nousee, kun aikuinen ei ole lähellä (Brown et al., 2009)

Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimusongelmat

- Tavoitteena
 - on tutkia kaverisuhteiden ja fyysisen aktiivisuuden keskinäistä suhdetta päiväkotiympäristössä
- Tutkimusongelmat
 - Miten lasten vuorovaikutusstrategiat ystävien kanssa ovat yhteydessä lasten fyysiseen aktiivisuuteen?
 - Miten ystävyysuhteiden laatu on yhteydessä lasten fyysiseen aktiivisuuteen?

Tutkimusaineisto

- 892 lasta 50 päiväkodista ja 14 perhepäivähoidon ryhmästä
- 1 – 7 -vuotiaita (KA 4,7 vuotta)
- Havainnointeja tehtiin 4 minuutin välein (klo 8-12) systemaattisen otannan -tekniikalla

Havainnoinnin ja arvioinnin kohde

Havainnoin kohde

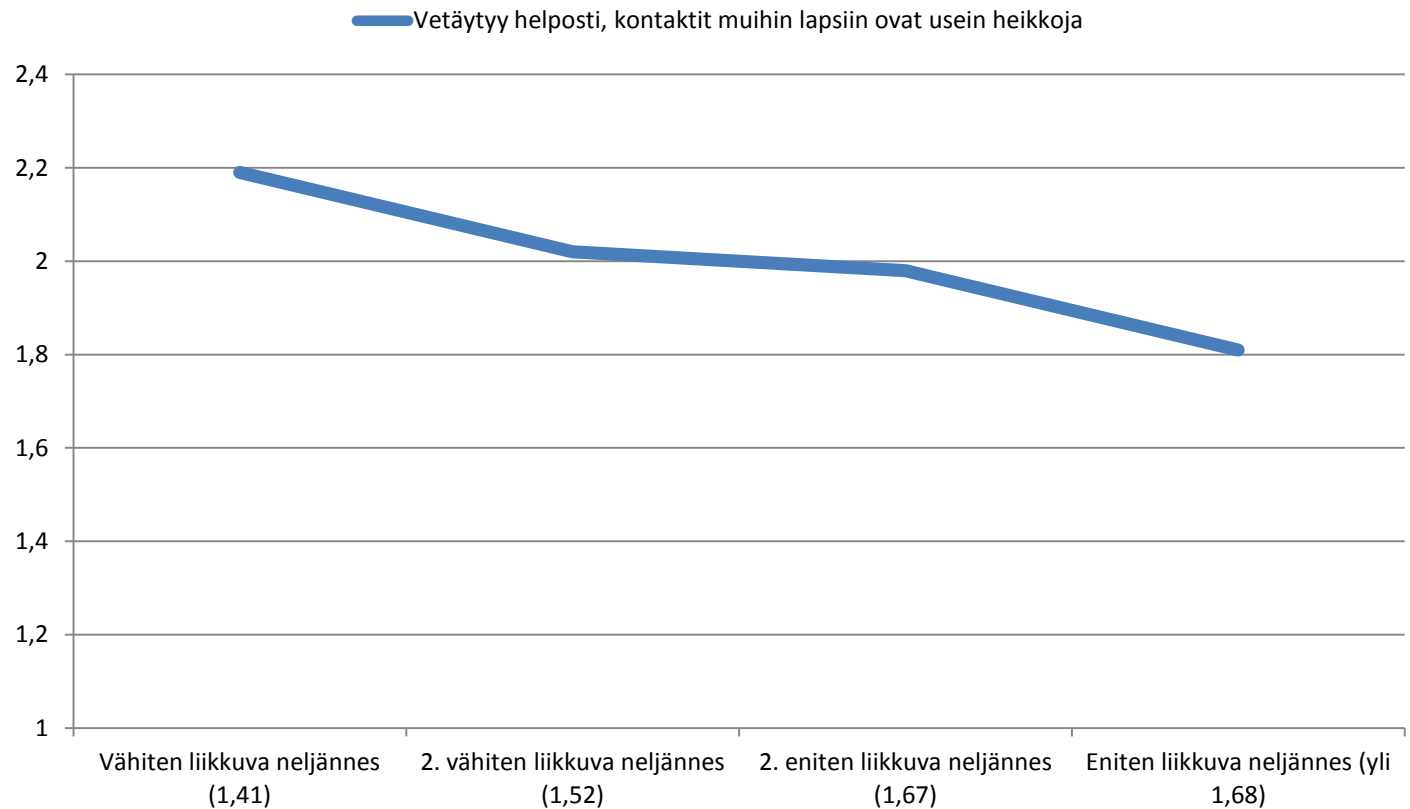
1. Fyysinen aktiivisuustaso
 - Alhainen (istuminen, kynän käyttö syöminen jne.)
 - Keksitaso (kävely, koko kehon liikkeet)
 - Korkea (includes at least some running, more active playing or physical exertion)
2. Jokaisen havainnointijakson jälkeen havainnoitavan lapsen lähin lapsikontakti kirjattiin muistiin

Arviointi

3. Lasten sosiaaliset taidot arvioitiin asteikolla 1 – 5
Yhdistettiin kohdat 2 ja 3 kohdan 1 kanssa

Liikunta on sitä vähäisempää, mitä heikompia kontaktit muihin lapsiin ovat

Keskiarvot ovat kasvattajien asteikolla 1-5 antamia arvioita lapsen vetäytyvälle käyttäytymiselle, ($p < .05$)

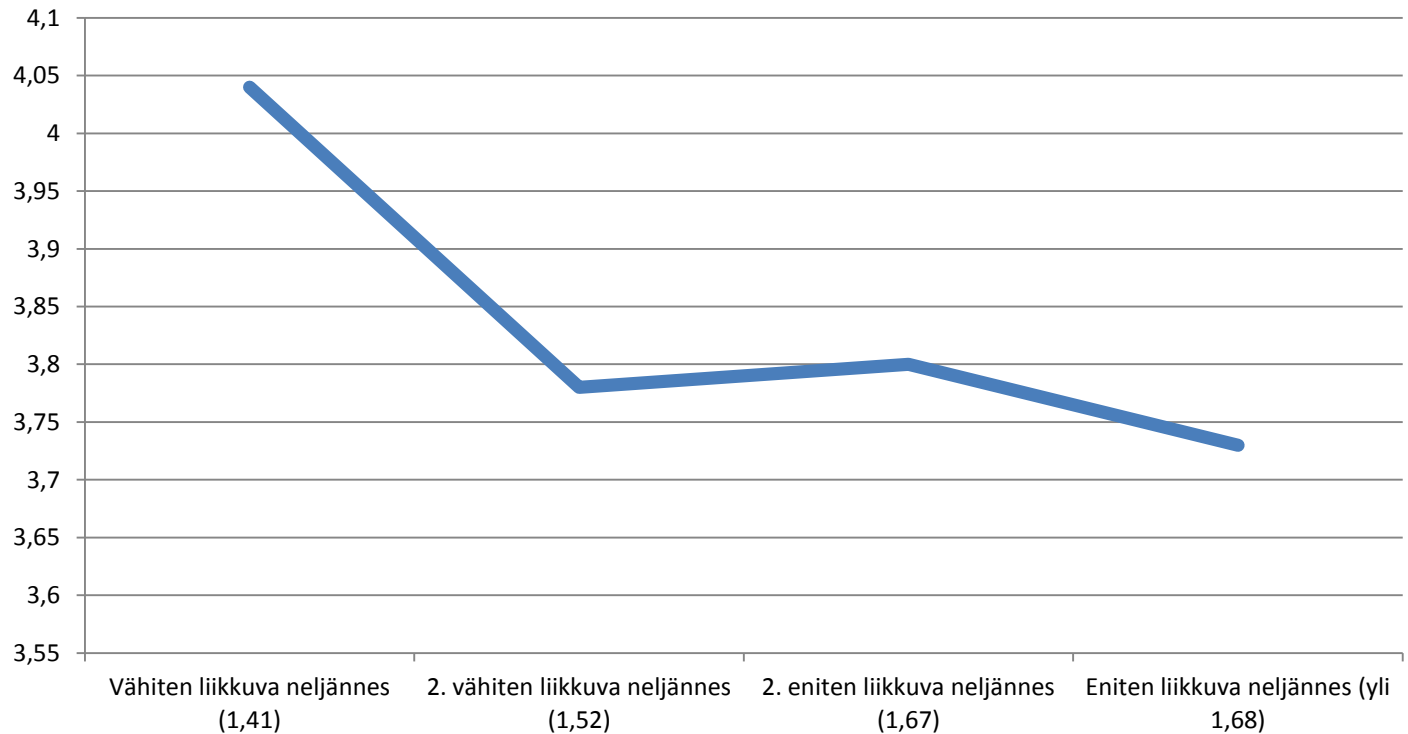
Kaverien liikkumisella suora yhteys lapsen liikkumiseen

Havainnoinnissa kirjattiin lapsen lähikontakti dataan. Analyysivaiheessa lasten keskimääräistä liikkumista verrattiin heidän lähikontaktiensa keskimääräiseen liikkumiseen. Paljon liikkuvat lapset viihtyvät toistensa seurassa ($p < .05$).

Lapsi liikkuu sitä vähemmän, mitä itsenäisempi ja itseohjautuvampi hänen kaverinsa on.

Kaveri on itsenäinen ja itseohjautuva

Itsenäisen ja itseohjautuvan lapsen kanssa leikittäessä liikkuminen vähenee, ehkä kaverin itsenäisyys ei houkuta esiin liikuntaa, $p < .05$).

Johtopäätöksiä

- Lasten sosiaalisilla taidoilla suhteessa ystäviin on vaikutusta heidän fyysiseen aktiivisuustasoonsa
- Lapset jotka ovat aktiivisia ystävyysuhteissaan ovat myös fyysisesti aktiivisia. Aktiiviset lapset näyttävät löytävän toisensa.
- Vetäytyvät ja ujut lapset ovat fyysisesti passiivisempia. Itsenäisen ja omatoimisen lapsen läheisyydessä muut lapset ovat vähemmän fyysisesti aktiivisia

Pohdintaa

- Ohjattujen liikunnallisten tuokioiden lähtökohdaksi tulisi ottaa sosiaalinen kanssakäyminen ryhmäläisten kesken (positiivinen ilmapiiri)
- Toisinaan ujut ja vetäytyvät lapset on hyvä ottaa omaksi ryhmäkseen (pienempi ryhmä + samantyyppisiä luonteenpiirteitä)
- Luoda avoimia tiloja ja tilanteita temmeltää ja leikkiä → tukee lasten omatoimista ja -ehtoista fyysistä aktiivisuutta

Lähteet

- * Brown, W. H., Pfeiffer, K. A., McIver, K. L., Dowda, M., Addy, C. L., & Pate, R. R. (2009). Social and environmental factors associated with preschoolers' sedentary physical activity. *Child Development, 80*, 45–58.
- * Cardon, G., Van Cauwenberghe, E., & De Bourdeaudhuij, I. (2011). What do we know about physical activity in infants and toddlers: A review of the literature and future research direction. *Science & Sport, 26*, 127–130.
- * Efrat, M. W. (2009). The relationship between peer and/or friends' influence and physical activity among elementary school children: A Review. *Californian Journal of Health Promotion, 7*, 48–61
- * Fitzgerald, A., Fitzgerald, N., & Aherne, C. (2012). Do peers matter? A review of peer and/or friends' influence on physical activity among American adolescents. *Journal of Adolescence*. [Epub ahead of print]. www.elsevier.com/locate/jado
- * Gubbels, J. S., Kremers, S. P., van Kann, D. H., Stafleu, A., Candel, M. J., Dagnelie, P. C., Thijs, C., & de Vries, N. K. (2011). Interaction between physical environment, social environment, and child characteristics in determining physical activity at childcare. *Health Psychology, 30*, 84–90.